Українська мова 6 клас

Сьогодні 17.02.2025

Ypok.
Nº86

РЗМ 20. Словникова стаття

Мета: ознайомити з правилами створення словникових статей; учити користуватися словниками; розвивати навички визначення видів словників за словниковими статтями; учити створювати власні словникові статті; виховувати уважність та відповідальність при роботі з текстами.

Очікувані результати: учень/учениця знає правила створення словникових статей; уміє визначати типи словників та створювати власні словникові статті; ефективно комунікує з іншими.

Організація класу

Добрий день! Сіли рівно, озирнулись, Один одному всміхнулись. Якщо добре працювати – Вийдуть гарні результати. Тож не гаємо ми час, Бо знання чекають нас!

Відчуймо себе часточками колективу, краю, держави, Всесвіту і скажімо:

Я зможу сьогодні добре працювати на уроці!

Відчуймо себе часточками колективу, краю, держави, Всесвіту і скажімо:

Я – творча особистість!

Відчуймо себе часточками колективу, краю, держави, Всесвіту і скажімо:

Я бажаю успіхів на уроці і собі, і всім однокласникам.

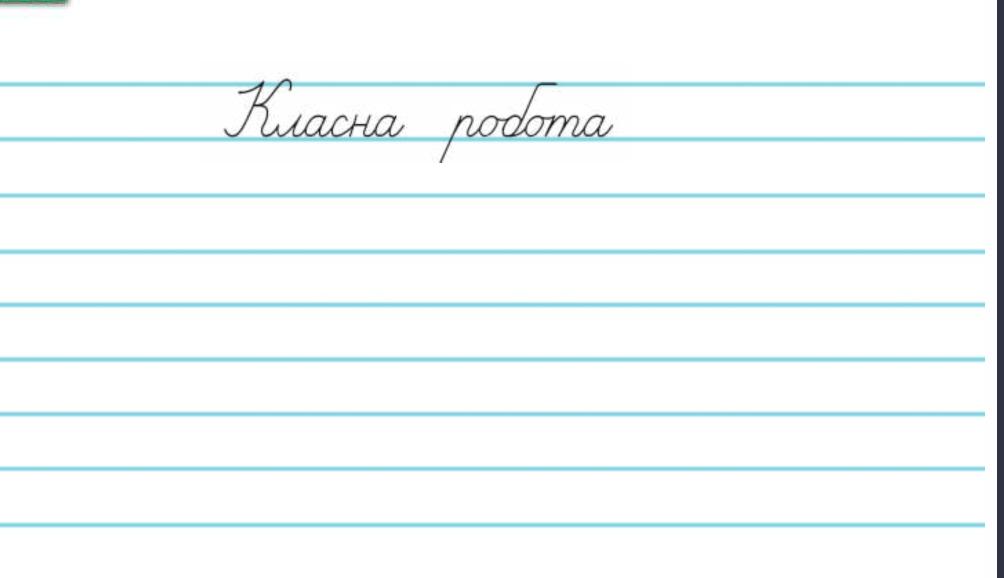
Повідомлення теми уроку

 Сьогодні говоритимемо про словники, їхню структуру. Навчимося ними користуватися.

Запишіть сьогоднішню дату

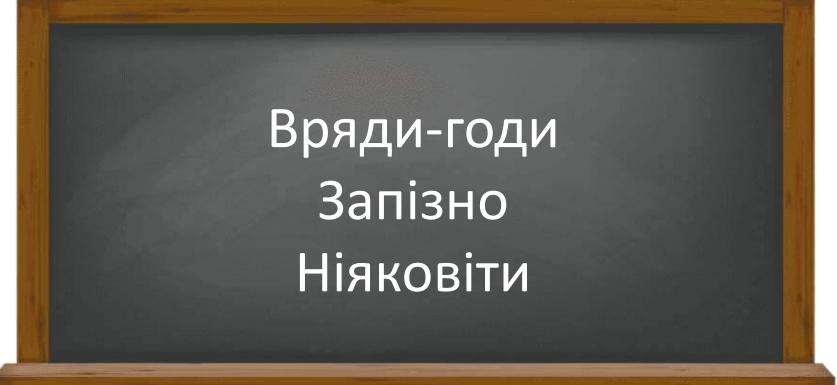

Перевірка домашнього завдання

Слово дня

_{Підручник.} Сторінка

Пригадуємо. Шукаємо відповіді на запитання

- 1. Що таке словник?
- 2. Які є типи словників?
- 13. У яких ситуаціях ми звертаємося до словників?
- 14. У чому особливості тлумачних словників?
- 5. Що таке словникова стаття?
- !6. Які є правила укладання словникових статей?

Сформулюйте особисті цілі, що стануть орієнтиром і стимулом для вас на уроці.

Прочитайте словникові статті. Висловте припущення, із яких словників узято статті. Розкажіть, як вони побудовані. Сформулюйте визначення поняття «словникова стаття»

1. **Вряди-годи** / уряди-годи — коли-небудь, десь-колись; нема, нема, та й; час від часу; щоякийсь-час; іноді, інколи, деколи, часом, зрідка, зде́рідка, нечасто, прихапцем, прихапком. 2. **Помилка** — одн. помилка і помилка; мн. помилки, помилок.

Вправа

544

підручник. **Сторінка**

Прочитайте словникові статті. Висловте припущення, із яких словників узято статті. Розкажіть, як вони побудовані. Сформулюйте визначення поняття «словникова стаття»

3. Візеру́нок «прикраса, малюнок», [везерунок], візерунчастий, ст. визерунокь «образ, подоба; взірець; рисунок, план»; — запозичення польської мови. 4. Літепло, а, сер. — 1. Тепла вода. Умивайся, а я тобі літепло приготувала з васильками та любистком (П. Кочура); 2. Про що-небудь тепле; тепло. Коли гостра спека змінюється м'яким атласним літеплом синього південного вечора, на токах запалюються електричні ліхтарі (О. Гончар).

Підручник.

Вправа

544

Сторінка

Зіставте ваше тлумачення поняття «словникова стаття» з поданим нижче.

Обговоріть варіанти

Словникова стаття - основний структурний складник будьякого словника, що містить заголовну одиницю, текст, який описує та визначає основні характеристики.

Вправа

545

_{Підручник.} Сторінка

Ознайомтеся з правилами складання словникової статті

Правила складання словникової статті:

- 1. Запиши заголовне (реєстрове) слово у початковій формі.
- 2. Познач наголос, закінчення (якщо ϵ), рід (для іменників).
- 3. Стисло і чітко поясни значення заголовного слова. Якщо ж значень кілька, пронумеруй їх цифрами.
- 4. Вкажи пряме і переносне (якщо є) значення.
- 5. Добери ілюстрації (цитати з художніх творів, самостійно складені речення).

Вправа

545

_{Підручник.} Сторінка

Оберіть одне з поданих нижче слів, складіть словникову статтю

Періщити, причандалля, славень, халабуда, чагарник, лементувати, гасло.

Періщити, -щу, -щиш, недок. 1. перех. Сильно бити, сікти, шмагати. Бжозовський прикатав, крикнув, як несамовитий, на людей, кинувся до Миколи й почав періщить його батогом (Н.-Лев., II, 1956, 186); Хлоп витяг із-під коліна батіг і почав періщити коней (Панч, Гомон. Україна, 1954, 414). 2. неперех. Сильно, безперервно йти (про дощ). Дощ періщив з самого ранку і досі не переставав і не зменшувався (Гжицький, Чорне озеро, 1961, 366).

Вправа 545

Підручник.

Сторінка

Оберіть одне з поданих нижче слів, складіть словникову статтю

Гасло, а, с. 1. Висловлена у стислій формі ідея, політична вимога, завдання; заклик. Двадцять тисяч страйкарів загрожували буржуазному Львову. Гасла, які висували робітники, були чисто політичного характеру (Тудор, Вибр., 1949, 361); Золоте у неї гасло: Світу - мир, війні - війна (Рильський, Урожай, 1950, 104); // Плакат з таким закликом.

2. Умовний знак для дії; попередження, сигнал. І смокче [Антосьо], бувало, сам, присівши до груби, і других частує, поставивши в сінях на варті одного, щоб дав гасло, як ітиме інспектор (Свидн., Люборацькі, 1955, 176).

підручник. **Сторінка**

Вправа

545

Оберіть одне з поданих нижче слів, складіть словникову статтю

Славень, -ня, ч. Назва державного гімну України, також іноді використовується як синонім до слова «гімн». Походить від слів "Слава", "Славити", буквально значить "Той, що прославляє".

Халабуда, и, ж. 1. Убога оселя, хата. Ціла метка невеличких халабуд, густо обвитих диким виноградом, чорнілася своїми входами, немов чорні печери пороззявляли свої роти.

- 2. Критий віз. Тоді мене, пізно вночі, взяли в халабуду і перевезли до тюремного шпиталю.
- 3. Невелике крите приміщення для собаки; конура, будка. Проти ганку, в кутку невеличкого подвір'я, стояла халабуда для собаки.

Вправа

545

підручник. Сторінка

Визначте, з яких словників узято подані нижче словникові статті. Прокоментуйте дотримання правил складання словникової статті

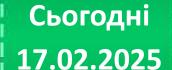
1. **Єгиптолог**, -а — фахівець з єгиптології, який досліджує історію, писемність і культуру Єгипту та прилеглих до нього країн. 2. **Іграшка́р**, -я — майстер, який виготовляє іграшки. 3. **Коня́р**, -а — фахівець із тваринництва, який займається розведенням коней. 4. **На ведмедя жолудь упав**, *ірон*. Хтось образився

за дрібницю або безпідставно. Ну чого надувся, на ведмедя жолудь упав? 5. Впасти в лопухи, несхв. Осоромитися. Та він і так у лопухи впав, а ти допитуєшся.

Вправа

546

підручник. **Сторінка**

BCIM

Міркуємо

Вправа

546

Підручник. Сторінка

223

Розкажіть, чому словники називають всесвітом в алфавітному порядку, музеями слів. Використовуючи матеріал словника, поясніть, як ви розумієте поняття «мовна картина світу».

Вправа «Мікрофон»

- Що нового ви дізналися сьогодні?
- Які почуття викликала у вас тема уроку?
- Чи на всі запитання ви одержали вичерпну відповідь?
- Що було найважливішим на уроці?
- Які питання теми найважливіші для вас? Чому?
- Назвіть 3-4 слова, що визначають суть цього уроку і ваші досягнення.

Рефлексія. Вправа «Веселка»

Я не міг, не хотів це робити.

Я це робив, але не вдалося.

Я це робив із допомогою.

Я це робив, хоча були помилки.

Я це робив, але не відразу.

Я це зробив.

Це було дуже просто!

Домашнє завдання

Виконайте вправу 340 на сторінці 168. Повторіть правила на стор. 166

Сфотографувати письмову роботу та надіслати мені на освітню платформу для дистанційного навчання HUMAN або на електронну адресу

altinbaeva | m@school55.pp.ua

Хай щастить!